

Sygn. akt XIII U 1907/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Młyński
Protokolant:	sekr. sądowy Sylwia Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy E. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o zaległe składki, odsetki

na skutek odwołania E. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 16 maja 2017 r. nr (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od E. R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. koszty procesu w tym koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3 600 zł (trzy tysiące sześćset złotych).

Sygn. akt *XIII U 1907/17*

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 maja 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., na podstawie 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 963, ze zm.) stwierdził, że E. R. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy.

Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 26.862,49 zł, w tym:

1) z tytułu:

składek na **ubezpieczenia społeczne** w ramach zakresów numerów deklaracji **01-39** za okres od **2012-02** do **2016-09** w kwocie: **3.625,04** zł, odsetek za zwłokę: **1.484,00** zł, kosztów upomnienia: **0,00 zł**, kosztów egzekucyjnych: **0,00 zł**,

2) z tytułu:

składek na **ubezpieczenie zdrowotne** w ramach zakresów numerów deklaracji **01-39** za okres od **2004-07** do **2014-02** w kwocie: **12.081,53 zł**, odsetek za zwłokę: **8.995,00 zł**, kosztów upomnienia: **0,00 zł**, kosztów egzekucyjnych: **0,00 zł**,

3) z tytułu:

składek na **Fundusz Pracy** w ramach zakresów numerów deklaracji **01-39** za okres od **2011-12** do **2013-08** w kwocie: **498,92 zł**, odsetek za zwłokę: **178,00 zł**, kosztów upomnienia: **0,00 zł**, kosztów egzekucyjnych: **0,00 zł**.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wyjaśnił, że z uwagi na okoliczność, iż płatnik składek E. R. nie dopełniła obowiązku określonego w art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy, organ rentowy, działając na podstawie art. 83 ust. 1 ww. ustawy, określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła E. R., która wniosła o uchylenie decyzji, ewentualnie o jej zmianę w zakresie określonych w decyzji odsetek.

Odwołująca podnosiła, że wbrew twierdzeniom organu rentowego, składki za zatrudnionego w jej firmie małżonka A. R. skrupulatnie i terminowo opłacała.

Zdaniem odwołującej, dopiero od daty wydanego w jej sprawie wyroku, uznającego jej małżonka za osobę współpracującą, a nie za osobę zatrudnioną, należały się wyższe składki o odsetki za zwłokę. Odwołująca stała na stanowisku, że zwłokę wyliczono teoretycznie, a nie faktycznie.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie wskazując, że zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona. Organ rentowy ponownie podniósł, że płatnik składek nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku opłacania składek, w związku z czym, konieczne było wydanie decyzji stwierdzającej wysokość zadłużenia.

Organ rentowy wskazał, że decyzja stwierdzająca zadłużenie ma charakter deklaratoryjny i nie jest rozstrzygnięciem kreującym nowy stosunek prawny. Potwierdza ona jedynie istniejący stan prawny i faktyczny.

W toku postępowania odwołująca nie kwestionowała prawidłowości matematycznych wyliczeń, podnosiła natomiast, że zaskarżona decyzja narusza zasady współżycia społecznego.

Odwołująca podnosiła, że w trakcie prowadzenia przez siebie działalności gospodarczej, zawsze, systematycznie opłacała należne składki. Gdy po latach okazało się, że należne składki powinny być wyższe, bez żadnych zastrzeżeń uiszczyła wyliczoną różnicę.

Zdaniem odwołującej, naliczenie odsetek za zwłokę od tej różnicy, jest nadużyciem prawa wobec niej, gdyż w opłaceniu przez nią niższej stawki składek nie było przez nią zamierzone i zawinione.

Odwołująca twierdząc, że sprawa oceny prawnej zatrudnienia jej małżonka A. R. w jej firmie nie była jednoznaczna, przyznała zarazem, że oczywiście od początku należała się składka wyższa, ponieważ nie można go było traktować jej małżonka jako pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę, co zostało ustalone dopiero przez Sąd.

Zdaniem odwołującej, organ rentowy nadużył prawa żądając odsetek za okres wsteczny z przed daty wydania wyroku stwierdzającego, że należne składki nie były opłacane we właściwej wysokości.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Odwołująca E. R. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...).

Odwołująca jest w związku małżeńskim z A. R., z którym prowadzi wspólne gospodarstwo domowe.

Od kwietnia 2004r. A. R. po uzyskaniu licencji pośrednika w obrocie nieruchomościami rozpoczął współpracę w prowadzonej przez odwołującą działalności. W ramach tej współpracy prowadził szkolenia z zakresu pośrednictwa nieruchomościami i zarządzania nieruchomościami, a także uczestniczył w szkoleniach antyterrorystycznych prowadzonych przez firmę (...).

Od 1 marca 2004. A. R. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych jako pracownik zatrudniony w (...) na podstawie umowy o pracę na stanowisku konsultant w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem początkowo 1.000,00 zł, następnie podwyższonym do 1.600,00 zł.

Z tego tytułu odwołująca opłacała składki na ubezpieczenia społeczne A. R..

Niezależnie od współpracy z odwołującą, A. R. prowadził także własną działalność gospodarczą w zakresie m.in. pośrednictwa nieruchomościami i zarządzania nieruchomościami.

Odwołująca i jej małżonek prowadzili swoje działalności pod wspólnym adresem.

W dniu 4 kwietnia 2011r. organ rentowy wydał decyzję, w której stwierdził, że A. R. w okresie od 1 marca 2004r. do nadal nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek E. R. (...) z siedzibą w W. oraz stwierdził, że w okresie od 1 marca 2004r. do nadal podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej z płatnikiem składek E. R. (...) z siedzibą w W..

W decyzji tej wskazano jednocześnie prawidłową, wyższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. R. za poszczególne miesiące okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym od chwili zgłoszenia go do ubezpieczeń przez odwołującą do chwili wydania powyższej decyzji.

Powyższa decyzja została utrzymana w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 marca 2012r. sygn. akt XIV U 1232/11 (k. 155 akt sprawy XIV U 1232/11).

Sąd Okręgowy uznał tak jak organ rentowy, że w okresie od 1 marca 2004r. do chwili wydania powyższej decyzji, A. R. podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej z płatnikiem składek E. R. (...) z siedzibą w W..

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 30 września 2013r. sygn. akt III AUa 2274/12.

W związku z uprawomocnieniem się wyroku Sądu Okręgowego, organ rentowy wszczął postępowanie w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, o czym zawiadomił odwołującą pismem doręczonym w dniu 9 lutego 2017r. W powyższym piśmie, organ rentowy przedstawił wyliczone należności na poszczególne fundusze.

Odwołująca odpowiadając na powyższe pismo zgodziła się z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego, wniosła jednocześnie o umorzenie odsetek od żądanych należności podnosząc, że zaległości powstały nie z winy firmy (...).

Organ rentowy po zakończeniu postępowania wyjaśniającego wydał w dniu 16 maja 2017r. zaskarżoną decyzję, która została zakwestionowana przez odwołującą w zakresie naliczonych odsetek.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz w aktach rentowych płatnika, a także z uwzględnieniem powołanych wyżej wyroków Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego.

Dokumenty nie były przez strony kwestionowane, jak też Sąd nie znalazł podstaw by wiarygodność tych dokumentów podważyć.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1778 t.j.), płatnik składek jest obowiązany wg zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za dany miesiąc kalendarzowy. Obowiązek ten istnieje od dnia rozpoczęcia działalności aż do jej zaprzestania.

Stosownie do art. 23 ust. 1 powyższej ustawy, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

Zgodnie z art. 32 w/w ustawy do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Na podstawie art. 83 ust. 1 powyższej ustawy, zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności:

1. zgłaszania do ubezpieczeń społecznych;
2. przebiegu ubezpieczeń;
3. ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek;
- 3a. ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek;
4. ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
5. wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji, istniały zaległości składowe płatnika składek E. R., które były wynikiem stwierdzonej przez Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku zmiany tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym A. R..

Okazało się, że A. R. w okresie od 1 marca 2004r. do nadal podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej z płatnikiem składek E. R. (...) z siedzibą w W., a nie z tytułu zatrudnienia w tej firmie na podstawie umowy o pracę.

Zgodnie z art. 13 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby

osoby współpracujące - od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej albo umowy zlecenia do dnia zakończenia tej współpracy.

Objęcie ubezpieczeniem społecznym następuje z mocy prawa. Przepis powyższy przesądza, że obowiązek ubezpieczenia następuje z dniem podjęcia współpracy i od tego momentu świadczenia składowe stają się wymagalne.

Z wymagalnością świadczenia nierozzerwalnie związana jest kwestia zapłaty ewentualnych odsetek, które nalicza się od daty wymagalności świadczenia.

Jak wskazano wyżej, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 września 2013r. potwierdził, że A. R. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu współpracy w prowadzeniu działalności przez odwołującą od 1 marca 2004r.

W zaskarżonej decyzji wskazano daty wymagalności składek na poszczególne fundusze ubezpieczeniowe z tytułu współpracy A. R. przy prowadzeniu przez odwołującą działalności gospodarczej. To właśnie z tymi datami należy wiązać obowiązek zapłaty odsetek.

Jak słusznie to zauważył organ rentowy, obowiązek zapłaty odsetek powstaje z datą, kiedy składki powinny być zapłacone, a nie z datą wydania przez organ rentowy deklaratoryjnej decyzji.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 września 2013r. utrzymujący ostatecznie w mocy zaskarżoną decyzję jest również wyrokiem deklaratoryjnym, potwierdzającym, że zgodnie z powołanymi wyżej przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, od 1 marca 2004r. A. R. podlegał ubezpieczeniom społecznym z innego niż to wskazywała odwołująca tytułu, który rodził obowiązek opłacania wyższych składek na to ubezpieczenie.

Dlatego też, obowiązku zapłaty odsetek nie można wiązać z datą wydania wyroku Sądu Apelacyjnego, a ze wskazanymi w zaskarżonej decyzji datami wymagalności składek.

Należy jednocześnie wskazać, iż żądanie w zakresie uregulowania zaległych składek nie uległo przedawnieniu. Zgodnie z treścią art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń Społecznych należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6. Przepis powyższy obowiązuje od 1 stycznia 2012 roku, przed tą datą należności z tytułu składek ulegały przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Zgodnie z art. 27 powołanej ustawy do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012r. stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od 1 stycznia 2012r. Jeśli jednak przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012r. nastąpiłoby wcześniej na podstawie przepisów dotychczasowych, to następuje ono z upływem tego wcześniejszego terminu. Oznacza to, że w przypadku, gdy upływ 10 lat przedawnienia liczonego według starych przepisów nastąpi szybciej niż upływ nowego 5-letniego przedawnienia liczonego od 1.1.2012r., to należność z tytułu składek przedawnia się z upływem pierwszego terminu. Z uwagi na fakt, iż najwcześniejsze zobowiązanie odwołującego z tytułu składek datuje się na lipiec 2004 roku, zobowiązanie to nie uległo przedawnieniu.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym do 27 października 2016r. Przyjmując, że wartość przedmiotu sporu wynosi 10 657 zł, zgodnie ze wskazaniem odwołującej w odwołaniu, koszty procesu w tym zastępstwa procesowego wyniosły 3 600 zł.

SSO Rafał Młyński

(...)